№ 33 12 თებერვალი, სამშაბათი 1866--1880 12 თებერვალი, სამშაბათი № 33

რედაქცია
ანგარიშგასაწევია ბოლო პირველნი ფ. ლეონიძის ბეჭდვის სახლი. № 2.

ხელის-მოწერა
მოიღება „ადგილობრივ“ „ოფიციალურ“ ბერძენ-ქართველთა „Ἀ. Τιφλισ, ეს ρεδακτορ“ „Ἰβερία“

„ დროებაში“ „ საფასური“
წელში ფულში. 6 თვეში: 3 თვეში
ადგილობრივ „ ... 13 ეპ. . . 7 ეპ. . 4 ეპ.
ოფიციალურ „ . . . . . 9 ეპ. . . 5 ეპ. . 3 ეპ.
ცალკე ერთ „ „ . . . . . 6 ეპ. . . 4 ეპ. . 2 ეპ.
ფასი ნომერ „ადგილობრივ“ ფულ 5 ეპ. „ოფიციალურ“ 2 ეპ.

დროება

ᲡᲐᲛᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ. ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ-ᲓᲔᲓᲐ ᲝᲠᲘᲗᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲒᲐᲠᲨᲔ.

ფასი განცხადებისა
ერთი ხაზისათვის ანუ ამ ზომისა 1 ეპ. ნაბეჭდებისგან ანუ ამ ზომისა ნაბეჭდებისგან ერთ-ერთ ხაზზე 3 ეპ. ... ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რათაშეილი ითქმეყრების სოლომონ მსაჯულს ამ გვარსავე შემთხვევაში:

მადლობა, ღმერთო, შენსა განუკუნელსა!
ერთს კაცს მოგეფინა ყოველთა ფუფუნებას,
და მას ერთს სატკბილს მონუფეს ერთი,
განუწყვეტელად სულელსა, ბრძენსა,
და იგი მთა ბედს ისე განუკუნს,
ვითა ამბერგელე ოვალუფფელებს?
შენ ერთს მოგეგ შორეულ ღირსებაი,
რათა დაუცვე ყოველ-ცხოვრებაჲ
და რაგ ფიწეულ, რომელ ძალადაი
ფეფის ბუფალ-ოფმს ერთა ეკუფუნსს.

მაგრამ შემცდარი იქნება ის, ვინც იფიქრებს, რომ სამეფო სახლის უკეთესობითი შეერთება საქართველოსი სამეფოსთან იყო ჩაფეშეული, დაცარული. ბუღლითაღლ წადილ ერისასა, ენერგიაულ მოთხოვნილებას ხალხისას თვით მძლავრი მთავრობაც ბეერს ხანს ვერ ეწინააღმდეგება და იძულებული შეიქმნება უთუოთ დაამაყოფილოს იგი. შეერთება საქართველოსი მხოლოდ გადადებული იყო სხვა დროსათვის. ეს დრო დიდი ხნის ლოდინს არ მოითხოვდა. ჰაბუა ოტაბელიანები და ქიხოსრო ფერეთელები დღითი დღე მრავლდებოდნენ, განათლების სხეიები წინანდელზედ უფრო ხმირად ეფინებოდა საქართველოსა, მეთვრამეტე საუკუნის ქარიშხალი ნაოვის ძალით მარნე აწევედა ჩვენამდის და ჩვენი ქეეყანა მოძრაობაში მოჰყავდა, აფხაზო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რიბოს და სხვ. ამის გამოც მეეთხოულობა, რომ ჩვენი ფუნდელი ინსტრუქცია გადიხედოს, შესაძლებელია ის აღარ ეარგოდეს და ბევრი რამ შესაცვლელი იყოს.

მ ა ვ ი. ქომმისია დანიშვნა, თუ გინდათ ამის თაობაზედ, შესაძლებელია.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. (ბაქრაძეს მიუბრუნდება). ასე ხომ არ იქნება. თქვენ უნდა გამოუცხადოთ — რა გინდათ შესაცვლელთო, რა არის გამოსაცვლელი!

ხმა. ქართულათ თქვით, ერი გაგიგიგა რას ამბობთ.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. როგორც მინდა, ისე ვიტყვი! მე ვამბობ: — უნდა თქვას — რა არის გამოსაცვლელი.

დ. ბ ა ქ რ ა ძ ე. მე სრულებით არა ვარ გაცნობილი იმ ინსტრუქციას და ადგილებს არ უფიქრებ, რადგანაც საზოგადოთ უნდა გადიხედოს.

კ. თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი, ის ინსტრუქცია ძველს, გამოუცდელს დროს იყო შედგენილი. უწინ გადაწყვეტილი იყო, როცა მძიმე რამ კითხვა იქნებოდა, ამ კითხვების შემოკლებითი შინაარსი უნდა დარიგებულიყო ხმოსანებში.

მ ა ვ ი. დიაღ, იყო და ვეცდები, რომ შემდეგ შიაც ასე მოხდეს.

კ. თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი. უწინ ზოგჯერ რიგდებოდა და ეხლაც ეთხოულობა, რომ დარიგდეს ხოლმე. ბარდა ამისა უწინ დადგენილი იყო, რომ ყოველს სხდომაზედ უნდა შეგვეტყო თუ რამდენი ნედლიმეა შემოვიდა და რამდენი არა, — ეს ყოველთვის უნდა გეცნობებიათ.

მ ა ვ ი. ჯერ არაფერი შემოსულა, ჯერ არაფერი მომზადარა, თორმეტ ადეილია. ახლა ბრძანეთ: კომმისია დანიშნოს, თუ არა?

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. ჯერ ეაეკითხოთ და მერე დანიშნოთ კომმისია.

დ. ბ ა ქ რ ა ძ ე. ძალიან კარგათ მესმის, რომ ზეგ ბერია შესაცელელა, მაგრამ კომმისია არ არის საჭირო.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. ეს თქვენი ბრძანება გამოდის.

ი ო ლ ა ტ ა. რატომ ამბობთ რუსულათ, გაგეგებინეთ რისი თქმაც გინდათ?

კ. თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი. მაგალითის მოგახსენებთ ინსტრუქციის უეარგისობისას: უწინ მაგალითებრ, ზოგი ეალდებულება სეკრეტარს ჰქონდა მინდობილი ინსტრუქციის ძალით და ეხლა ის ეალდებულება ბუხგალტერს აქვს, მაშასადამე ბრძანება აქ არაფერი არა სჩანს.

ვ. ა ბ ულ ა ძ ე. მე მეგონა, უკეთესი იქნება, რომ ეისაკ უნდა, ისინ განიხილოს და შემოიტანოს წინადადება.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. მეც მაგას ვამბობ, მეც მაგას ვამბობ!

დ. ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი ძ ე. ეარიგო არ იქნება კომმისია დაინიშნოს.

კ. თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი. ის ინსტრუქცია ხარკოვის ინსტრუქციდამ ეოფილა გადაღებული.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. რატომ გამოაცდილთო? რომელმე მუხლი გეეჩენეთ, რომელი გინდათ შეეცალოთ?

კ. თ უ მ ა ნ ი შ ვ ი ლ ი. ერთი მაგალითი მოგახსენეთ და თუ გნებავს, სხეებსაც მოვიყვანთ.

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. მაგას შეეცალოთ.

მ ა ვ ი. კარგი იქნება, გადეიკითხოთ და განეიხილოთ.

მ რ ა ვ ა ლ ი. ბადეიკითხოთ, გადეიკითხოთ.

შემდეგ ამისა მ ა ვ ი შეუდგება მოხსენების კითხვას შესახებ უძრავ მამულების გადაფასებისა და ამის თაობაზედ ზამგ ორა წარმოადგენს პატარა დარიგებას თუ რა რიგათ უნდა მოხდეს დაფასება.

ზათავება კითხეა. დიდის ხნის სიჩუმის შემდეგ.

ქ ი ზ ი რ ი ნ ა. მე უწინდელი აზრისა ეარ და ეთხოულობს, რომ ლოტა ნუ მოისპობა. ზრიგრა იქნება ლგოტის მოსპობა, რადგანაც სახლის პატრონები ამ ლგოტის იმედით აშენებდნენ ხოლმე, უწინ თუ არ შეეწუხებულეართ, იმთგან ფუღების მიუღებლობით, ეხლა ეითომ დეეიღუპებიო!

ნ ა ზ ა რ ო ვ ი. ლგოტა მოსასპობელია მით უმეტეს, რომ კანონი თხოულობს ამას. ახალს აშენებულს სახლს თუ გადასახადი არ გადახდება, ძველს სახლში რომელიც შეკეთებას თხოულობს რა უნდა გადაეახდეეინო?

ნ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. ეს დიდი კითხეაა. მე უწინაც წინაადმდეგი ეიყავი ლგოტისა. მე ეიტი, რომ ამით ქალაქს შემოსავალი აკლდება, მაგრამ, რაკი ერთხელეე დავადგინეთ, ჩემის აზრით, ჩვენი დადგენება წესდადთ და შეუეხებლათ უნდა დარჩეს და როცა ლგოტის დრო გავა, მაშინ უფლებაც მოისპობა.

ნ ა ზ ა რ ო ვ ი. ეს წინაადმდეგია ქალაქის ინტერესისა. მდიდრებს ნუ გადასხდეეინებთო, ბრძანებს უფ. ლოლაბერიძე, და ღარიბებმა კი იხადონო. ამ ლგოტის გამო მარტო ღარიბებს აწვება ყველა გადასახადი.

ნ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. ჩვენ შეეპირდით, რომ არ გადგახდეეინებთო. ამ იმედით აშენეს და ეხლა უნდა მოუსპოთ, ეს ლოლიკურათ მოუფიქსებელია.

მ ა ვ ი. დაპირება და პირობების მიცემა არაფერი ყოფილა.

ნ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. შარშან მინც შეეპირღით და მიტომაც ამ იმედითაც აშენებდენ.

ბ. ლ ო ს ა ბ ე რ ი ძ ე. დიაღ, ამდენს ხანს თუ მიგიცოთ ლგოტა, რატომ ეხლა არ აძლეეთ. ბადესსწეეტოთო, რომ აწი არ იყენენ თავისუფალნი ლგოტოდგან.

ქ ი ზ ი რ ი ნ ა. არამც თუ სახლს არ აეაშენებდი, თუ არ ეიცი ბაკი ექნება თუ არა, არაფერ აქაც არ შემოეიდოდი, რომ არ მცოდნოდა თუ რაზედ იქნება სჯა.

ბ. ლ ო ს ა ბ ე რ ი ძ ე. ბეერია, რომ მაგის იმედით აეშენებიათ სახლები.

ვ. ა ბ ულ ა ძ ე. აბ იქნება უსამართლოება, ჩემის აზრით, რომ ლგოტა მოვსპოთ, ამისათვის რომ თუ კი ეხლანდელს ამშენებელთთა არ ექნებათ ლგოტა, რომელნაც ასრეთის სიძეირეში აშენებენ, მა'ს წარსულებს რათ უნდა ქონდეთ.

ნ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. მა'ს ყველაფერი უნდა უარ-ეყოთ; რასაც კი ერთხელ გადაეწყვეტეთ, მეორე დღეს ისეე უნდა დაეარღეეთო. მე ზნეობითი მხრით მოგახსენებთ, რომ არ ეარგა. ეს ისრეთიეე უკანონობა იქნება, როგორც სახელმწიფოსათვის.

ნ ა ზ ა რ ო ვ ი. თეითონ კანონი გვეეუბნება ამას, კანონი ლგოტა არ უნდა არსებობდეს.

მ ა ვ ი. ქანონი მართალია ლგოტას არ თხოულობს, მაგრამ კანონი არც ლგოტის წინაადმდეგია.

კ. ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი ძ ე. თუ კანონი არ თხოულობს, რათ უნდა გაეგრძოთ ლგოტა, და რომ თხოულობდეს, მაშინ სხეაა...

მ ა ვ ი. ქანონი ეალდებულებათ არ გვაძლეთეს. ქანონი ამბობს, ქალაქს ჩრეეას უფლება აქვსო ლგოტა მიანიჭოსო.

ბ. ლ ო ს ა ბ ე რ ი ძ ე. ქანონი ამბობს, შეგიძლიათო ლგოტა მისცეთ და არ მისცეთო. უწინ სიაფე იყო, ლგოტა ქონდა, ეხლა სიძეირეი ლგოტას არ ეაძლეეთო, მა'ს ძველებს რათ უნდა ქონდეესო ლგოტა!

ბ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. შეეამოკლოთ ლგოტის დრო სანაგერეთო.

დ. ბ ა ქ რ ა ძ ე. ღარიბებს ეაპატიოთ და მდიდრებს მოუსპოთ ლგოტა.

ნ ა ზ ა რ ო ვ ი. სიაფეში თუ ლგოტას აძლეეედნენ, ჰგავს შეცდომა ყოფილა; ის არა სჯობიან ეხლაეე გაეაზროთ!

ნ. ლ ო ლ ა ბ ე რ ი ძ ე. ყოველს შემოხეეეაში კენჭი ეყაროთ.

მ ა ვ ი. მქვენი ნებაა. ქოლოფეს მოიტანენ.

მ ა ვ ი დაადგენს კითხეებს: ეისაკ სურს ლგოტა მოისპოს. შაშრი ჩაადგოს. და ეისაკ სურს შარშანდელის 19-ს ივლისის დადაწყვეტილება დარჩეს ძალაში, თეთრში ჩაადგოს.

ჯ ა ი ა ნ ი. ამ ორს კითხვას ცალ-ცალკე უნდა უყაროთ კენჭი.

ქ. ლ ო რ თ ქ ი ფ ა ნ ი ძ ე. სანამ კენჭს ეყრიდეთ, არ იქნება ურიგო წაეიკითხოთ სი ინ პირთა, რომელთაც ლგოტა აქვს მინიჭებული.

ქალაქს მ ა ვ ი კითხოლობს და ადმოაწერდა, რომ ორს, სამს ღარიბს გარდა, ყველა შეძლებულებს ჰქონია ლგოტა.

ბ. ლ ო ს ა ბ ე რ ი ძ ე. მინც მდიდარი ყოფილა, არაკინ იხდის თურმე.

მ ა ვ ი. ეისაკ სურს ლგოტა მოისპოს პირველს იანერიდან, თეთრში ჩაადგოს კენჭი და ეისაკ არა, შაშრი. ქენჭს ეურიან და 23 თეთრი კენჭი ამოცა და 12 შაეი.

(შემდეგი იქნება)

„ დ რ ო ს ე ბ ი ს “ კ ო ო რ ე ს პ ო ნ დ ე ნ ც ი ა

ბ ო ლ ნ ი ს ი, 5 თებერვალს. ბეერ ოთხი წელიწადი სრულდება. რაც ჩვენ ბორს სხეა ქალაქია ბორის მთავრობამ მიანიჭა თეთრ-განმგეობა. შეიქნა ამაზედ წყობა და როდესაც მოეიდა დრო, რომ უნდა საზოგადოებას ამოარჩია ხმოსანები, ეაიაო დას-დასათ ხალხი, (ყველამ იცის, რომ ამ ქალაქში სცხოვრებს მომეტებული ნაწილი ეკერპებისა), მოსდა ერთი გახმის გამოსმბობა: დაეწყეს ასე, რომ არც ერთი თავად-ზნეურთაგანი, ჩინოენიკი ანუ სხვა მცოდნე და ნასწავლი კაცი არა ყოფილიყო ამორჩეული ხმოსანად; ასეთი პატიოსანი და ნასწავლი კაცები გაა'შვეს, რომ არა ოდეს მათზედ არა თქმულა-რა, არამც თუ შემნე�დესთ რამე.

თ უ მ ც ა 36 ხმოსანში ძლიერ-ძლიერ-მით მოეკვა ექვსი თუ შვიდი კაცი, რომელთაც იცან — რა მნიშვნელობა აქვს ხმოსანსა და რა მოაალეობა ეთხოვება მათ, მაგრამ, საუბედურათ, ისინეც წელიწადში ერთხელ არ გაიეელან სხდომაში, და თუნდ კიდეც რომ გაიარონ, რა გახდება მათი აზრი ამოდენა რიცხვს უცოდნელ ხალხში (?), რომელნაც საქმეების ვანხილვის დროს სხდომაში ადექ-დაჯექის მეტ-ი არას აკეთებენ და როდესაც მ ა ვ ი ქალაქისა, რომელიც არის დანიშნული მთავრობის ნებით უცხადებს სხდომის საქმეების გარემოებასა გარდასაწყვეტლად, ზოგს ეძინება და ზოგი ერთმანეთს ეკითხებიან — რას ამბობსო, და თუ ეინმეს წარმოსთქვა რაიმე აზრი, თუნდ სასარგებლოც იყოს, სიშურათი გაა'შვეებენ.

აღრჩეკის დროს კი ერთმა-მთავანმა არ იფიქრა, რომ ქალაქს მრავალი საქმე და საჭიროება აქვსო, და შეგვიძლიან ჩვენ, თუ არა, ამ საქმეების შესრულებაო.

ძალიან ხშირად მოხდება ხოლმე, რომ ხმოსანებთაგანი დაინიშნებიან სხვა და სხვა გვარ კომმისიებში, ზოგჯერ ანგარიშებისა, წყენებისა და რომელთამე ქალაქის შესახებ გარემოებათა განხილვისათვის და ეს ყოველივე ამათ არ შეუძლიანთ; ერთის მათგანს თავში არ მოსდევა მა'შინ, რომ შეხედეს ამ კომისიებში დანიშვნა, რა უნდა გააკეთოს; ეხლა კი როდესაც ამ გვარის საქმეების განხილვა შეხედება კომმისიაში აღრჩეულს ხმოსანს ამბობს: მე რომ ეე, საქმეები არ ეიცი, რათ მნიშნეავთ კომმისიაშიაო, მერე ჩემი ეაპრობის საქმე მაქვს, მე ვერ მოვიცლეიო“. თუ პირველი აღრჩეკის ამბავი მოაგონა ეინმეს და მართალი ეუთხოა, ეწყენება. რათ მითხარი მართალიაო, — ის სრულებით აღარ გაა'ხსენდება, რომ აღრჩეკის დროს თავ-პირ მტერეკეეთ (ცდილობდა მოაჭოლოდ ხმოსანად.

ა ი ამ სახით მოდის ჩვენი ქალაქის საქმე ამ ოთხის წლის განმავალობაში. ქალაქ ეარი, რომ ქალაქის თავად დანიშნულია უფ. ელიმპერზოვი. რომელიც ისეთი პატიოსანი, გონიერი და ამ საქმეში მარჯვედ გამოც-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღილი კაცია, რომ ყოველს საქმეს კარგად და მართლიადად არკვევს, და თვისის კეთილ-სინდისიანის ხელმძღვანელობით არ მიუშვებს რომ, რაიმე უწესოება ანუ საზოგადოდ ქალაქის შესახები ზარალი მოხდეს, თვითონ ფურნეს სხდომაში: ეს ასე უნდა და ეს ამ კანონის ძალით უნდა გაკეთდესო. აბან ბევრი კარგი წესების დედნები დასტოცა აქა, ქალაქის ანგარიში და საქმეები კარგ წრეზედ დაიყენა და ძალიან კარგიც იქნება, რომ ქალაქის საზოგადოებამ ეს კაცი მეორე მოახლო